

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/116/116/98

POLACY O KRZYŻACH W OŚWIĘCIMIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ '98

-
- Większość respondentów opowiada się za obecnością krzyża papieskiego na zwirowisku: co trzeci ankietowany (35%) jest zdania, że powinien tam pozostać tylko krzyż papieski, a pozostałe należy usunąć, dalsze 27% akceptuje pozostawienie umieszczonych już krzyży, ale sprzeciwia się stawianiu nowych. Co piąty badany (19%) za najlepszy sposób rozwiązania konfliktu uważa usunięcie wszystkich krzyży i postawienie w tym miejscu pomnika upamiętniającego pomordowanych Polaków, z wkomponowanym w niego znakiem krzyża. Tylko 6% ankietowanych sądzi, że w miejscu tym w ogóle nie powinno być żadnych symboli religijnych. Jednocześnie akcja stawiania nowych krzyży nie zyskuje społecznej aprobaty - popiera ją tylko 7% badanych.

 - Polacy są zgodni co do tego, że uczestnicy akcji obrony krzyża na zwirowisku powinni podporządkować się apelom prymasa oraz biskupów i nie stawiać już nowych krzyży (74%).

 - Tylko nieliczni ankietowani (5%) uznają prawo środowisk i organizacji żydowskich do żądania usunięcia symboli religijnych z Oświęcimia. Większość (86%) jest zdania, że Polacy mają suwerenne prawo do decydowania o zagospodarowaniu terenu byłego obozu zagłady i jego najbliższego otoczenia, ale jednocześnie ponad połowa (52%) podziela pogląd, że należy z tego prawa korzystać z poszanowaniem uczuć religijnych innych wyznań.

Doniesienia o konflikcie wokół krzyży na zwirowisku w Oświęcimiu od wielu tygodni znajdują się na pierwszych stronach gazet i rozpoczynają telewizyjne oraz radiowe serwisy informacyjne. Sprawa ta stała się zaczątkiem dyskusji o znaczeniu symboli religijnych w miejscu zagłady narodów różnych wyznań, o prawie Polaków do zagospodarowania terenu byłego obozu, stosunkach polsko-żydowskich itp.

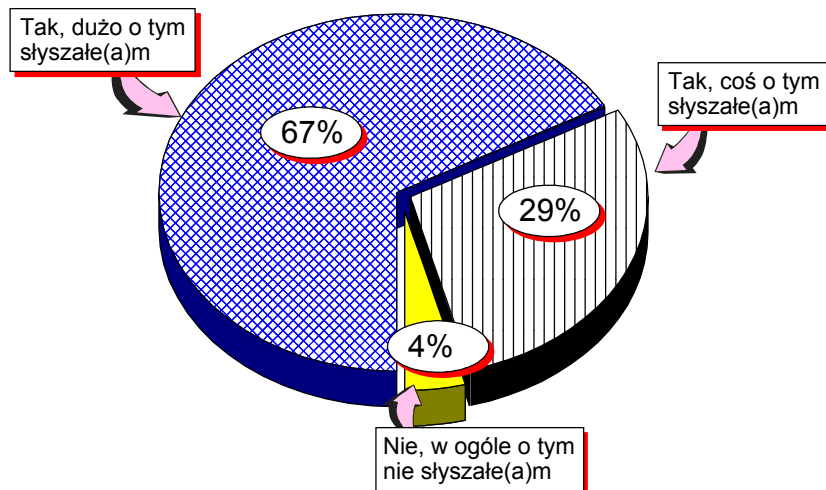
Inicjatorzy stawiania krzyży na zwirowisku, powołując się na powszechne poparcie społeczne, wykazują się odpornością na argumenty środowisk świeckich oraz apele przedstawicieli Kościoła wzywające do zaprzestania stawiania nowych krzyży. W ostatnim sondażu¹ zapytaliśmy dorosłych Polaków m.in. o ocenę wydarzeń na zwirowisku i sposoby rozwiązania tego konfliktu. Realizacja badania odbyła się już po reakcji rządu Izraela na wydarzenia w Oświęcimiu i apelu prymasa Polski, ale przed wypowiedzeniem Stowarzyszeniu Ofiar Wojny umowy dzierżawy zwirowiska i oficjalnym oświadczeniem Rady Stałej Episkopatu w sprawie krzyży.

JAK ROZWIĄZAĆ KONFLIKT WOKÓŁ KRZYŻY NA ŻWIROWISKU?

O akcji stawiania krzyży na zwirowisku przylegającym do byłego obozu w Oświęcimiu słyszeli niemal wszyscy respondenci (w tym 67% deklaruje, że dużo o niej słyszało); informacje na ten temat nie dotarły tylko do 4% ankietowanych.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (99), 14-19 sierpnia ‘98, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców kraju (N=1085).

RYS. 1. OSTATNIO DUŻO SIĘ MÓWI O AKCJI STAWIANIA KRZYŻY NA TERENIE ŻWIROWISKA OBOK OBOZU W OŚWIĘCIMIU ORAZ PROTESTACH, JAKIE AKCJA TA WYWOŁAŁA ZE STRONY ŚRODOWISK ŻYDOWSKICH. CZY SŁYSZAŁ(A) PAN(I) O TEJ SPRAWIE?

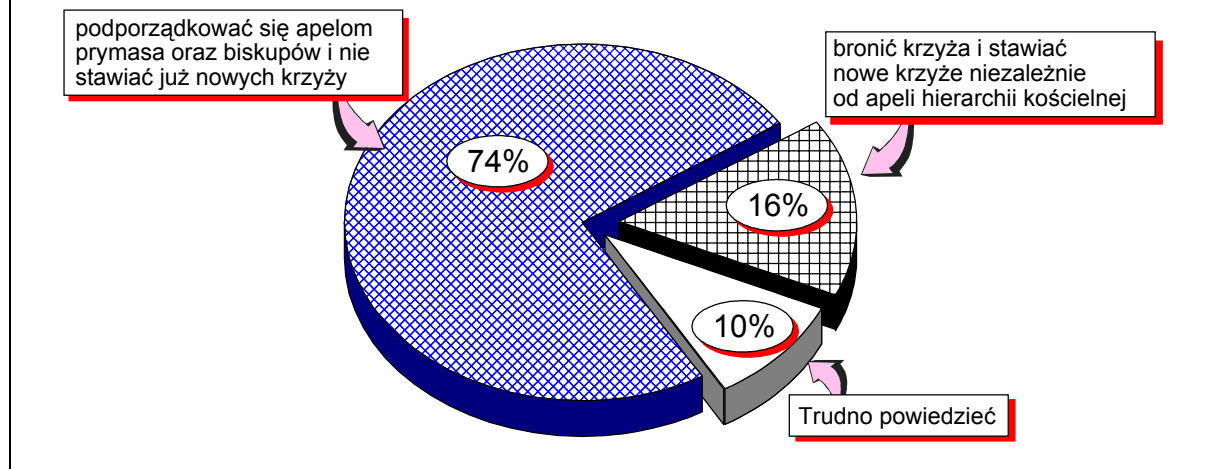

Sprawa „doliny krzyży” jest powszechnie znana przede wszystkim osobom z wyższym wykształceniem oraz przedstawicielom kadry kierowniczej i inteligencji. Ogólnie rzecz biorąc, im wyższe wykształcenie, tym większy odsetek badanych deklaruje, że dużo słyszał o konflikcie wokół krzyży na żwirowisku. Brakiem dokładnych informacji o tej sprawie wyróżniają się rolnicy, spośród których 44% „coś” o niej słyszało. Częstość udziału w praktykach religijnych i poglądy polityczne badanych nie wykazują związku z interesowaniem się tym, co dzieje się w Oświęcimiu.

Przypomnijmy, że akcję stawiania krzyży zapoczątkowały żądania wielu środowisk żydowskich dotyczące usunięcia ze żwirowiska ośmiometrowego krzyża papieskiego. Przez dłuższy czas opinia publiczna nie знаła oficjalnego stanowiska Kościoła katolickiego, a publikowane wypowiedzi hierarchów były sprzeczne. Kiedy protest przeciw tym żądaniom i akcja na żwirowisku wywołały reakcję międzynarodowych środowisk żydowskich oraz rządu Izraela, prymas Polski Józef Glemp zaapelował o zaprzestanie stawiania nowych krzyży, mimo to akcja nie została przerwana.

Opinia publiczna jest zgodna co do tego, że obrońcy krzyża papieskiego i pomysłodawcy zamienienia żwirowiska w „dolinę krzyży” powinni bezwzględnie podporządkować się apelom prymasa oraz biskupów.

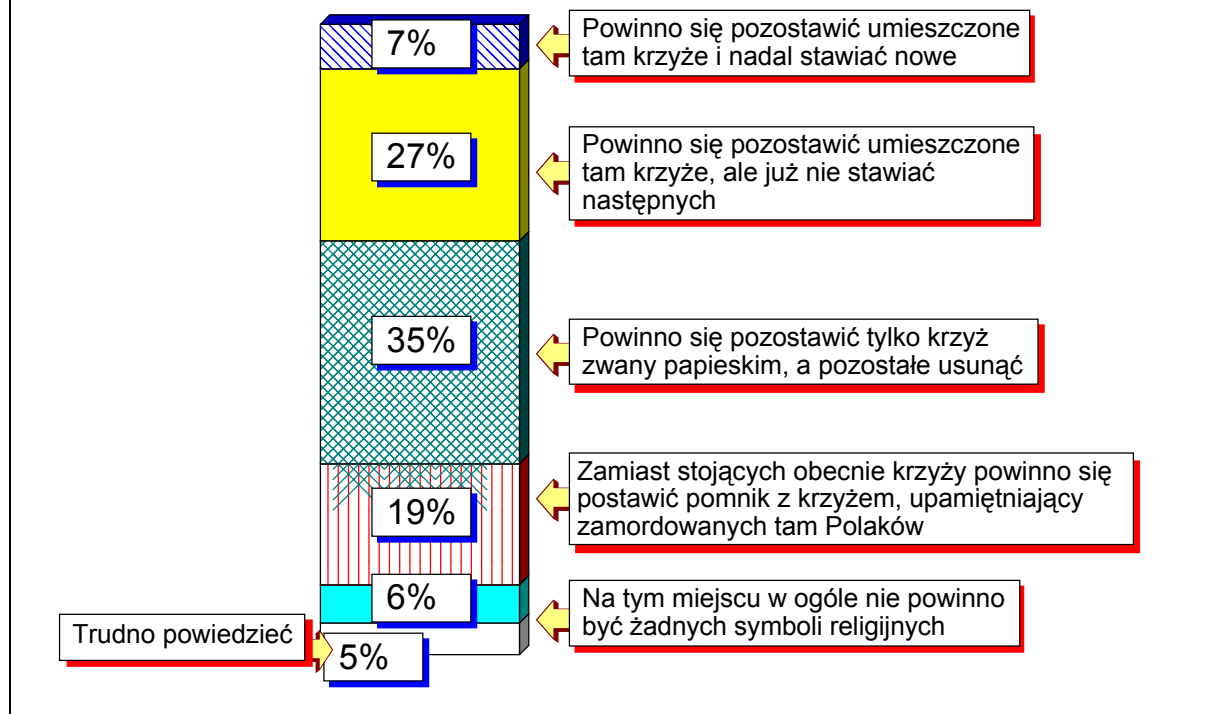
RYS. 2. CZY, PANA(I) ZDANIEM, UCZESTNICY AKCJI OBRONY KRZYŻA POWINNI:

Odpowiedzi na pytanie o różne szczegółowe sposoby rozwiązania zaistniałej sytuacji są podzielone: największa część badanych (35%) jest zdania, że w miejscu tym powinien pozostać tylko krzyż papieski, a pozostałe należy usunąć. Znaczny odsetek respondentów (27%) opowiada się za pozostawieniem umieszczonych tam krzyży, ale sprzeciwia się stawianiu następnych. Co piąty ankietowany (19%) jest za ustawieniem w tym miejscu pomnika, upamiętniającego zamordowanych Polaków, z wkomponowanym w niego krzyżem. Opinie skrajne skłonni są popierać tylko nieliczni: 7% sądzi, że należy pozostawić umieszczone tam krzyże i nadal stawiać nowe, a 6% przeciwnie - uważa, że w tym miejscu nie powinno być żadnych symboli religijnych². Przedstawienie do wyboru kilku konkretnych sposobów rozstrzygnięcia problemu zaowocowało więc zgodą na rozwiązania kompromisowe, wyrażoną nawet przez część tych, którzy - ogólnie rzecz biorąc - woleliby kontynuować protest.

² Dane te są zbliżone do wyników badania przeprowadzonego niemal w tym samym czasie przez Pracownię Badań Społecznych w Sopocie. Pytania postawione w obu badaniach są różne, ale uzyskane rezultaty dotyczące losu krzyży na żwirowisku są zbliżone. W sondażu PBS 30% ankietowanych uznało, że należy pozostawić tylko krzyż papieski, a 32% opowiedziało się za pozostawieniem wszystkich krzyży.

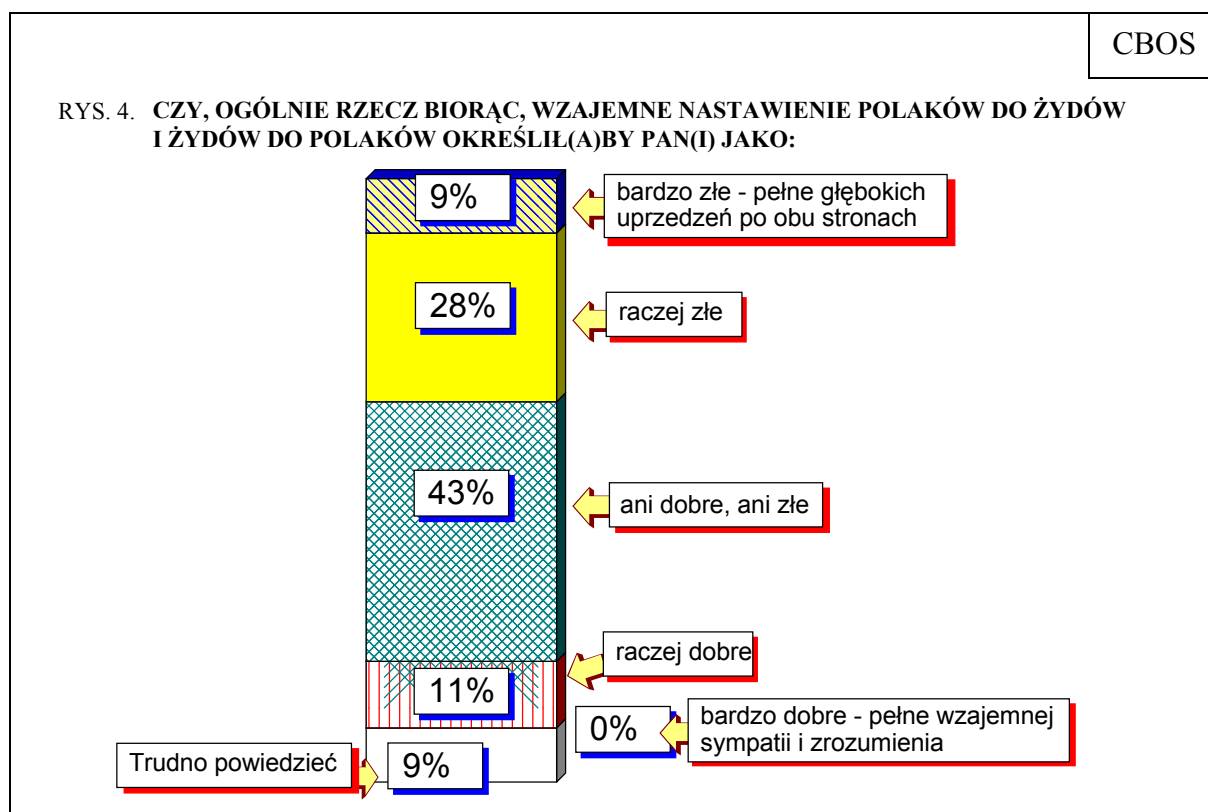
RYS. 3. JAK, PANA(I) ZDANIEM, POWINIEN BYĆ ROZWIĄZANY KONFLIKT WOKÓŁ KRZYŻY POSTAWIONYCH NA ŻWIROWISKU W OŚWIĘCIMIU?

Stosunek do praktyk religijnych różnicuje tylko skrajne postawy wobec prób rozwiązania konfliktu wokół krzyży: badani uczestniczący w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu częściej niż inni opowiadają się za stawianiem nowych krzyży (12%), natomiast w ogóle niepraktykujący częściej niż pozostali uważają, że to miejsce powinno być wolne od symboli religijnych (22%). Trzeba jednak podkreślić, że wszyscy ankietowani, bez względu na częstość udziału w praktykach religijnych, za właściwe rozwiązanie najczęściej uważają pozostawienie na żwirowisku krzyża papieskiego i usunięcie pozostałych. Taki sposób rozstrzygnięcia konfliktu najczęściej też wskazywany jest przez badanych - niezależnie od ich orientacji politycznej, statusu społecznego i materialnego oraz poglądów na stosunki między Polakami i Żydami.

STOSUNKI MIĘDZY POLAKAMI I ŻYDAMI - PRAWO DO OŚWIĘCIMIA

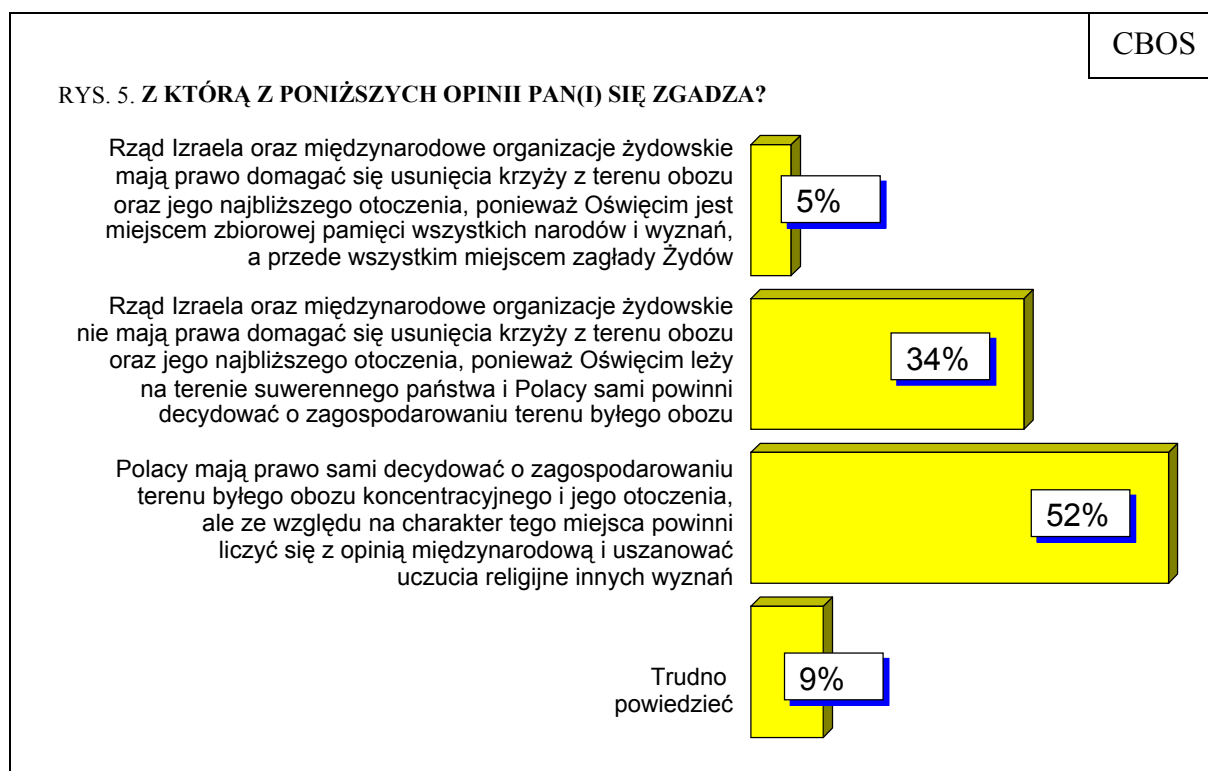
Największa część ankietowanych (43%) określa nastawienie Polaków do Żydów i Żydów do Polaków jako „ani dobre, ani złe”. Niespełna dwie piąte (37%) uważa, że jest ono złe (w tym 9% sądzi, że pełne głębokich uprzedzeń po obu stronach), natomiast co dziewiąty respondent (11%) uznaje je za dobre. Warto też zwrócić uwagę, że wśród badanych nie ma osoby przekonanej o pełnej wzajemnej sympatii obu narodów. Trzeba podkreślić, że pytaliśmy o wzajemne stosunki między Polakami i Żydami, a nie tylko o nastawienie Polaków do Żydów lub Żydów do Polaków.

Ocena stosunków między Polakami i Żydami powiązana jest z opinią o „prawie do Oświęcimia”. Związek ten ($V \text{ Cramera} = 0,18561$) można określić następująco: osoby negatywnie oceniające te stosunki (38%) częściej niż postrzegające je pozytywnie (25%) uznają, iż nikt nie prawa ingerować w sprawę symboli religijnych w Oświęcimiu. Jednak bez względu na ocenę tych stosunków największą aprobatę zyskuje pogląd o wzajemnym

szacunku dla odmiennego pojmowania symboli religijnych. Tak uważa ponad połowa badanych, którzy nastawienie Polaków do Żydów i Żydów do Polaków określają jako złe lub postrzegają je jako „ani dobre, ani złe” (po 53%) oraz trzy piąte (61%) oceniających je pozytywnie.

Ponad połowa ankietowanych (52%) uznaje suwerenne prawo Polski do decydowania o zagospodarowaniu terenu byłego obozu koncentracyjnego i jego otoczenia, ale z poszanowaniem uczuć religijnych innych wyznań. Jedna trzecia badanych (34%) pozostawia Polakom suwerenne prawo do decyzji o zagospodarowania obozu i jego okolicy, bez liczenia się z opinią międzynarodową i środowiskami żydowskimi. Tylko co dwudziesty respondent (5%) jest zdania, że rząd Izraela oraz międzynarodowe organizacje żydowskie mają prawo domagać się usunięcia krzyży z terenu obozu oraz jego najbliższego sąsiedztwa. Co jedenasty (9%) ankietowany nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie.

Prawo Żydów do ingerowania w sprawę obecności symboli religijnych w Oświęcimiu najczęściej uznają najmłodsi ankietowani, w wieku od 18 do 25 lat (10%), zwłaszcza uczniowie i studenci (15%).

We wszystkich grupach demograficznych, społecznych i zawodowych dominuje przekonanie, że należy uszanować uczucia wyznawców innych religii. Wyjątek stanowią robotnicy niewykwalifikowani, którzy najczęściej ze wszystkich grup sądzą, że Polacy nie muszą się liczyć z opinią międzynarodową (53%). Poglądy na ten temat najczytelniej różnicuje wykształcenie: im ono wyższe, tym większy odsetek ankietowanych uznaje, że wprawdzie Polacy mają prawo decydować o zagospodarowaniu terenu byłego obozu, to jednak szczególny charakter miejsca zobowiązuje ich do szanowania uczuć religijnych innych narodów. Czynniki takie, jak: stosunek do praktyk religijnych, orientacja polityczna czy sympatie partyjne zasadniczo nie różnicują opinii w tej sprawie.

Wyniki sondażu wskazują jednoznacznie, że „akcja na zwirowisku” nie cieszy się społecznym poparciem. Większość ankietowanych jest zdania, że należy zaprzestać stawiania nowych krzyży, a protestujący powinni podporządkować się decyzji Kościoła w tej sprawie. Ta powszechna zgodność opinii dotyczy pomysłu zamienienia zwirowiska w „dolinę krzyży”, a nie obecności w tym miejscu symboli religijnych w ogóle. Z analizy proponowanych rozwiązań konfliktu wynika, że większość akceptuje obecność krzyża na zwirowisku, a co piąty badany jest za ustawieniem w tym miejscu pomnika, upamiętniającego zgładzonych tam Polaków, z wkomponowanym w niego symbolem wiary chrześcijańskiej.

Ankietowani są zgodni co do tego, że Oświęcim leży na terenie suwerennego państwa i Polacy sami mogą decydować o sposobie zagospodarowania terenu byłego obozu i jego najbliższego otoczenia. Jednocześnie ponad połowa respondentów postrzega Oświęcim jako miejsce szczególne, w którym należy uszanować pamięć wszystkich jego ofiar, z pełnym poszanowaniem uczuć religijnych różnych wyznań.

Opinie o konflikcie wokół żyrowiska nie wykazują związku ze stosunkiem do praktyk religijnych, orientacją polityczną, sympatiami partyjnymi i słuchaniem Radia Maryja. Można więc powiedzieć, że konflikt ten nie jest postrzegany przez ankietowanych w kategoriach walki o prawo do krzyża czy obrony symbolu wiary. Rozumienie konfliktu nie wynika też jasno z osobistej oceny stosunków między Polakami i Żydami, jako że nie różnicuje ona opinii w kwestii zasadniczej, tj. odpowiedzi na pytanie, jak należy rozwiązać konflikt wokół krzyży na żyrowisku.

Opracowała
Macieja FALKOWSKA

Tabela 1. Jak, Pana(i) zdaniem, powinien być rozwiązany konflikt wokół krzyży postawionych na żwirowisku w Oświęcimiu? 1 - Powinno się pozostawić umieszczone tam krzyże i nadal stawiać nowe; 2 - Powinno się pozostawić umieszczone tam krzyże, ale już nie stawiać następnych; 3 - Powinno się pozostawić tylko krzyż zwany papieskim, a pozostałe usunąć; 4 - Zamiast stojących obecnie krzyży powinno się postawić pomnik z krzyżem upamiętniający zamordowanych tam Polaków; 5 - Na tym miejscu w ogóle nie powinno być żadnych symboli religijnych

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	27	35	19	6	5	1084
Płeć							
Mężczyźni	7	25	36	21	6	5	514
Kobiety	8	28	34	18	6	5	571
Wiek							
18-24 lat	10	35	23	23	6	4	151
25-34	6	13	44	24	8	4	193
35-44	7	33	34	20	4	2	236
45-54	5	28	41	17	7	2	182
55-64	5	27	35	19	9	6	140
65 lat i więcej	11	25	32	14	5	13	183
Miejsce zamieszkania							
Wieś	10	32	29	18	3	9	397
Miasto do 20 tys.	2	34	34	19	8	2	113
od 21 do 100 tys.	6	24	36	21	7	4	249
101-500 tys.	6	21	46	17	7	1	209
501 tys. i więcej mieszk.	6	19	37	24	10	4	112
Region							
Północny	7	21	41	22	8	2	125
Zachodni	4	24	40	21	8	3	128
Środkowo-zachodni	8	33	36	16	2	5	175
Środkowy	8	31	34	12	9	5	176
Wschodni	7	25	32	27	4	5	129
Południowo-wschodni	9	32	30	21	2	6	152
Południowo-zachodni	8	20	36	20	9	8	199
Wykształcenie							
Podstawowe	10	30	31	16	3	10	356
Zasadnicze zawodowe	6	26	34	24	6	3	312
Średnie	7	27	38	19	6	3	342
Wyższe	3	12	49	13	21	3	74
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	4	17	53	4	20	2	57
Prac. umysł. niż. szczebla	3	24	48	17	7	2	89
Pracownicy fiz.- umysł.	13	20	44	22	7	1	79
Robotnicy wykwalifikowani	3	28	41	14	9	4	124
Robotnicy niewykwalifik.	7	36	27	24	3	0	71
Rolnicy	11	32	21	24	3	9	74
Pracujący na własny rach.	7	23	39	14	10	7	44
Bierni zawodowo							
Renciści	6	29	30	19	9	8	140
Emeryci	10	27	32	18	5	8	202
Uczniowie i studenci	8	30	21	36	4	2	64
Bezrobotni	12	23	37	25	0	3	88
Gospodynie domowe i inni	5	31	34	18	4	7	52
Pracuje w:							
sferze budżetowej	3	35	42	12	7	1	85
sekt. państw., publicznym	7	17	49	20	2	2	98
sp. właśc. pryw. i państwa	6	25	42	17	9	1	87
sekt. pryw. poza rolnict.	6	27	37	19	8	3	208
prywatnym gosp. rolnym	11	33	21	25	3	8	83
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	8	31	32	22	3	3	239
276 - 399	9	33	32	14	6	5	170
400 - 549	6	25	39	20	6	4	224
550 - 799	4	23	39	22	8	4	153
Powyżej 799 zł	2	19	47	19	8	5	89
Ocena własnych war. mater.							
Złe	7	30	35	17	5	5	298
Średnie	8	26	37	19	4	6	524
Dobre	7	25	32	22	11	3	261
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	12	36	43	5	4	0	53
Raz w tygodniu	9	30	34	18	3	5	567
Kilka razy w miesiącu	7	26	32	22	4	9	176
Kilka razy w roku	2	22	42	21	9	4	203
W ogóle nie uczestniczy	7	14	31	24	22	3	84
Poglądy polityczne							
Lewica	4	22	36	27	10	1	219
Centrum	7	30	33	20	6	4	334
Prawica	8	27	43	15	5	3	297
Trudno powiedzieć	10	27	28	17	4	14	231

Tabela 2. Czy, ogólnie rzecz biorąc, wzajemne nastawienie Polaków do Żydów i Żydów do Polaków określił(a)by Pan(i) jako: 1 - bardzo źle - pełne głębokich uprzedzeń po obu stronach; 2 - raczej źle; 3 - ani dobre, ani źle; 4 - raczej dobre; 5 - bardzo dobre - pełne wzajemnej sympatii i zrozumienia (%)

	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	28	43	11	0	9	1084
Płeć							
Mężczyźni	8	27	47	13	0	6	514
Kobiety	10	29	40	9	0	12	571
Wiek							
18-24 lat	5	33	45	11	0	6	151
25-34	9	31	44	10	0	5	193
35-44	8	28	42	13	1	8	236
45-54	8	27	47	9	0	9	182
55-64	11	23	44	10	1	10	140
65 lat i więcej	12	23	40	11	0	15	183
Miejsce zamieszkania							
Wieś	7	26	44	11	0	12	397
Miasto do 20 tys.	10	16	54	15	0	5	113
od 21 do 100 tys.	8	37	37	11	1	6	249
101-500 tys.	12	24	45	9	1	9	209
501 tys. i więcej mieszk.	11	34	40	8	0	7	112
Region							
Północny	7	19	48	19	0	7	125
Zachodni	7	30	49	9	1	3	128
Środkowozachodni	5	24	50	13	0	7	175
Środkowy	18	32	33	6	0	11	176
Wschodni	7	36	32	10	0	15	129
Południowo-wschodni	11	26	45	8	0	10	152
Południowo-zachodni	6	27	46	12	1	8	199
Wykształcenie							
Podstawowe	8	21	46	12	1	13	356
Zasadnicze zawodowe	7	28	43	12	0	10	312
Średnie	10	33	43	9	0	4	342
Wyższe	17	36	34	9	0	4	74
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	20	29	39	10	0	3	57
Prac. umysł. niż. szczebla	7	36	37	12	0	8	89
Pracownicy fiz.- umysł.	9	28	54	4	0	5	79
Robotnicy wykwalifikowani	6	27	46	14	1	6	124
Robotnicy niewykwalifik.	9	31	44	4	0	11	71
Rolnicy	13	18	45	12	0	12	74
Pracujący na własny rach.	2	26	52	16	0	4	44
Bierni zawodowo							
Renciści	6	27	41	9	1	16	140
Emeryci	13	25	42	11	0	10	202
Uczniowie i studenci	12	40	35	9	0	4	64
Bezrobotni	4	27	41	18	2	8	88
Gospodynie domowe i inni	4	21	52	11	0	13	52
Pracuje w:							
sferze budżetowej	17	23	39	13	0	8	85
sekt. państw., publicznym	6	35	48	5	1	6	98
sp. właśc. prywat. i państwa	11	30	43	10	0	7	87
sekt. prywat. poza rolnictw.	7	33	43	10	0	8	208
prywatnym gosp. rolnym	13	22	41	15	0	10	83
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	6	26	49	11	0	8	239
276 - 399	9	33	37	11	1	8	170
400 - 549	15	27	38	10	1	9	24
550 - 799	7	28	45	13	0	7	153
Powyżej 799 zł	14	29	40	9	0	7	89
Ocena własnych war. mater.							
Źle	9	28	42	10	0	10	298
Średnie	9	25	45	11	0	9	524
Dobre	9	32	42	10	0	6	261
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	9	27	43	14	0	7	53
Raz w tygodniu	8	28	44	11	0	9	567
Kilka razy w miesiącu	12	30	35	10	1	13	176
Kilka razy w roku	11	27	44	11	0	6	203
W ogóle nie uczestniczy	6	21	58	11	0	5	84
Poglądy polityczne							
Lewica	7	29	47	11	0	6	219
Centrum	7	31	44	11	0	7	334
Prawica	12	27	46	11	0	3	297
Trudno powiedzieć	10	23	37	8	1	21	231

Tabela 3. Z którą z poniższych opinii Pan(i) się zgadza? 1 - Rząd Izraela oraz międzynarodowe organizacje żydowskie mają prawo domagać się usunięcia krzyży z terenu obozu oraz jego najbliższego otoczenia, ponieważ Oświęcim jest miejscem zbiorowej pamięci wszystkich narodów i wyznań, a przede wszystkim miejscem zagłady Żydów; 2 - Rząd Izraela oraz międzynarodowe organizacje żydowskie nie mają prawa domagać się usunięcia krzyży z terenu obozu oraz jego najbliższego otoczenia, ponieważ Oświęcim leży na terenie suwerennego państwa i Polacy sami powinni decydować o zagospodarowaniu terenu byłego obozu; 3 - Polacy mają prawo sami decydować o zagospodarowaniu terenu byłego obozu koncentracyjnego i jego otoczenia, ale ze względu na charakter tego miejsca powinni liczyć się z opinią międzynarodową i uszanować uczucia religijne innych wyznań

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	34	52	9	1084
Płeć					
Mężczyźni	4	35	55	7	514
Kobiety	5	33	50	12	571
Wiek					
18-24 lat	10	29	58	3	151
25-34	9	28	58	5	193
35-44	9	29	55	7	238
45-54	5	38	50	8	182
55-64	4	29	59	8	140
65 lat i więcej	1	37	41	21	183
Miejsce zamieszkania					
Wieś	4	36	49	11	397
Miasto do 20 tys.	7	28	57	8	113
od 21 do 100 tys.	5	32	58	5	249
101-500 tys.	4	35	50	11	209
501 tys. i więcej mieszk.	4	35	50	10	112
Region					
Północny	2	36	57	5	125
Zachodni	4	24	67	5	128
Środkowozachodni	6	38	51	6	175
Środkowy	5	34	49	11	176
Wschodni	6	30	54	10	129
Południowo-wschodni	5	40	45	12	152
Południowo-zachodni	5	33	48	14	199
Wykształcenie					
Podstawowe	5	36	43	15	356
Zasadnicze zawodowe	3	37	52	9	312
Średnie	5	32	58	5	342
Wyższe	7	17	73	4	74
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	8	21	63	8	57
Prac. umysł. niż. szczebla	8	22	69	1	89
Pracownicy fiz.-umysł.	6	35	57	4	79
Robotnicy wykwalifikowani	2	31	58	9	124
Robotnicy niewykwalifik.	4	53	35	8	71
Rolnicy	4	33	48	15	74
Pracujący na własny rach.	1	24	73	1	44
Bierni zawodowo					
Renciści	5	37	44	15	140
Emeryci	5	38	49	12	202
Uczniowie i studenci	1	45	51	4	64
Bezrobotni	4	41	51	4	88
Gospodynie domowe i inni	6	33	44	17	52
Pracuje w:					
sferze budżetowej	2	29	64	5	85
sekt. państw., publicznym	4	38	53	6	98
sp. właśc. pryw. i państwa	3	37	52	6	87
sekt. pryw. poza rolnict.	6	29	60	5	208
prywatnym gosp. rolnym	3	34	49	13	83
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	4	51	38	7	239
276 - 399	3	31	58	9	170
400 - 549	5	30	58	8	224
550 - 799	6	34	48	12	153
Powyżej 799 zł	8	22	59	10	89
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	43	43	9	298
Średnie	6	31	59	10	224
Dobre	6	29	57	8	261
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	2	38	49	11	53
Raz w tygodniu	3	37	53	8	567
Kilka razy w miesiącu	6	36	45	12	176
Kilka razy w roku	6	24	56	13	203
W ogóle nie uczestniczy	8	30	57	4	84
Poglądy polityczne					
Lewica	5	30	59	7	219
Centrum	6	37	51	5	334
Prawica	4	37	53	5	297
Trudno powiedzieć	3	28	46	23	231